

Karjeras Ziņas

Valsts izglītības attīstības aģentūras ziņu izdevums Nr. 2/2020

Starptautiskā karjeras speciālistu konference Rīgā pārcelta uz 2021. gada aprīli

Starptautiskās Karjeras atbalsta asociācijas 44. gadskārtējā karjeras speciālistu konference Rīgā plānota no 2021. gada 27. līdz 29. aprīlim. Starptautiskā Karjeras atbalsta asociācija apvieno karjeras atbalsta jomas speciālistus no visas pasaules.

Saskaņā ar Starptautiskās Karjeras atbalsta asociācijas (IAEVG) valdes lēmumu šī gada oktobrī paredzētā konference ir pārcelta, ņemot vērā Covid-19 pandēmiju, kas apdraud šīs konferences norisi. IAEVG sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru un Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociāciju iecerējusi starptautisko konferenci Rīgā organizēt klātienē 2021. gada aprīlī ar programmas Euroguidance un ESF atbalstu. Pagaidām neprognozējamās Covid-19 izplatības dēļ ir paredzēts arī rezerves plāns aprīļa konferenci organizēt tiešsaistes režīmā, ja atkal pastiprināsies draudi apmeklētāju veselībai.

Zinātniski praktiskās karjeras atbalsta speciālistu konferences laikā ir paredzēts ievērot valstī noteiktos Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumus. Konferences laikā karjeras

speciālisti varēs paplašināt savu redzesloku, smelties idejas un metodes sava darba pilnveidošanai, lai palielinātu karjeras atbalsta jomas potenciālu gan nozares speciālistu, gan asociācijas līmenī.

Ņemot vērā ekspertu ieteikumus, konferencē aplūkojamā tematika ir paplašināta un tajā iekļauti arī jautājumi par karjeras atbalstu, piedzīvojot neparedzētas izmaiņas, kas ietekmē: cilvēka dzīves apstākļus, veselības stāvokli, ekonomisko situāciju, institucionālo ietvaru, sociālo un politisko klimatu. Ir atjaunota konferences dalībnieku tiešsaistes reģistrācija vietnē www.iaevgconference2020.lv. Konferences referātu un semināru ziņojumu iesniegšana **pagarināta līdz 2020. gada 15. oktobrim**. Plašāk par konferences tēmām – iepriekšējā „Karjeras Ziņu” izdevumā. ■

Karjeras nedēļa 2020 notiks

KARJERAS NEDĒĻA

No šī gada 26. līdz 30. oktobrim Latvijā norisināsies *Karjeras nedēļa*. Šogad šī pasākuma mērķis būs informēt par jauniešu karjeras plānošanā iesaistīto pušu – skolotāju, karjeras konsultantu, ģimenes locekļu, uzņēmumu un darba devēju – lomu mērķtiecīgu karjeras lēmumu pieņemšanā. VIAA *Karjeras nedēļu* organizēs jau astoto gadu. *Karjeras nedēļa* tiek rīkota ciešā sadarbībā ar tās galvenajiem organizatoriem reģionos – Latvijas pilsētu un novadu vai pašvaldību apvienību izglītības iestādēm un PIKC –, kas lielā mērā nosaka šī pasākuma sekmīgu izdošanos. ■

Precizēts EuroSkills norises laiks

Ir precizēts meistartības konkursa EuroSkills 2020 norises laiks. Iepriekš bija vēstīts, ka kurss norisināsies 2021. gada janvārī, bet tagad zināms, ka tas notiks no 6. līdz 10. janvārim Austrijā, Grācā. ■

Apstiprināti MK noteikumu grozījumi

Apstiprināti MK noteikumu Nr. 359 grozījumi, kas paredz projekta Nr. 8.3.5.0/16/I/001 „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” pagarinājumu 2020./21. mācību gadā. Atbilstoši izglītības aktualitātēm ir izstrādāti jauni partneru iesaistes nosacījumi. ■

Darbs attālināti – jauns izaicinājums pedagogiem karjeras konsultantiem

Rita Burceva

VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Karjeras konsultēšanā, līdzīgi kā citās konsultatīvajās profesijās, dominante ir tieša vai attālināta (izmantojot tehnoloģijas) saskarsme sistēmā „cilvēks–cilvēks”. Šī starppersonu mijiedarbība var būt verbāla vai neverbāla, un saturiski tā aptver tādus aspektus kā atbilstošākās izglītības iestādes vai piemērotākās profesijas meklēšana, savu talantu izpēti un personības stipro, konkurētspējīgo pušu noskaidrošana, iedrošinājums sākt kaut ko jaunu, kompetents atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā, palīdzība, gatavojoties darba intervijai, iekļaujoties darba tirgū un mūžizglītībā. Pedagoģis karjeras konsultants sagatavo un piedāvā skolēniem un viņu vecākiem nepieciešamo informāciju, konsultē un izglīto viņus karjeras veidošanas jautājumos konkrētajā dzīves posmā, veic metodisko un pētniecisko darbu, kā arī nemitīgi pilnveido pats savu profesionālo kvalifikāciju, kā to paredz profesijas standarts. Pedagoģis karjeras konsultants savus profesionālos pienākumus veic sadarbībā ar citiem skolotājiem, izglītības iestādes vadītājiem un atbalsta komandu (sociālais pedagoģis, psihologs, speciālais pedagoģis), jauniešu vecākiem un citām iesaistītajām pusēm.

Vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs pedagoģis karjeras konsultants ir vidutājs starp visām iesaistītajām pusēm – skolēniem, viņu vecākiem, mācību priekšmetu skolotājiem, skolas administrāciju un atbalsta personālu. Pedagoģis karjeras konsultants izglītības ieguvējiem sniedz metodisku, informatīvu un konsultatīvu individuālo palīdzību izsvērtu karjeras

lēmumu pieņemšanā, un šo speciālistu skaits ar katru gadu palielinās. VIAA interneta vietnē atrodami dati liecina par pedagoģu karjeras konsultantu pieejamības dinamiku. Tālāk apkopoti dati par pedagoģu karjeras konsultantu skaitu, kuri ir ieguvuši tiesības sniegt izglītības ieguvējiem individuālās karjeras konsultācijas (skat. 1. tabulu).

„Jaunajos apstākļos skolēni atrodas pastāvīgā ģimenes, radu, draugu un tuvākās vides vērtību ietekmē, un tas atbilstošākā karjeras lēmuma pieņemšanu var ietekmēt pozitīvi vai negatīvi.”

Palielinoties to pedagoģu karjeras konsultantu skaitam, kuri individuālajā konsultēšanā ir iesaistīti, aktuālāki kļūst profesionālās ētikas jautājumi, jo ir jāprot strukturēt mērķtiecīgu interviju, kas jaunieti tuvinātu karjeras lēmuma pieņemšanai, ir jāspēj uzturēt atbalstošas attiecības ar jauniešu viņam drošā vidē un vienlaikus jāspēj saskatīt problēmas objektīvos un subjektīvos aspektus, kā arī kontekstu.

Novērojumi un individuālas sarunas, kā arī pedagoģu karjeras konsultantu darba atskaišu analīze izgaismo dažādas profesionālos izaicinājumus, kuri aktualizējas, organizējot attālināto karjeras attīstības atbalstu vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu skolēniem un audzēkņiem. Tie ir šādi:

- ▶ pedagoģa karjeras konsultanta prasme veidot dialogu attālināti.

Jaunajos apstākļos skolēni atrodas pastāvīgā ģimenes, radu, draugu un tuvākās vides vērtību ietekmē, un tas atbilstošākā karjeras lēmuma pieņemšanu var ietekmēt pozitīvi vai negatīvi. Ļoti svarīga kļūst pedagoģa karjeras konsultanta prasme empātiski „nolasīt” skolēna patiesās vajadzības un mērķus, lai sniegtu maksimālu atbalstu;

- ▶ elastīgums un gatavība strādāt ne-noteiktības apstākļos, vēlme apgūt papildu datorprasmes, kas ļautu veidot jaunus karjeras atbalsta materiālus digitālā formā, spēja un prasme kritiski izvērtēt un atlasīt nepieciešamo informāciju, pārdomāti izmantot ierobežotos laika resursus;
- ▶ padziļinātas zināšanas par darba tirgus un dažādu tautsaimniecības nozaru attīstības tendencēm jaunajos apstākļos, kā arī zināšanas par profesionālās un augstākās izglītības iestāžu piedāvājumu. Spēja sniegt skolēnu vajadzībām atbilstošu skaidrojumu;
- ▶ prasme, izmantojot digitālos rīkus virtuālajā vidē, piedāvāt jauniešiem atbilstošākos spēju un personības stipro pušu noteikšanas testus, kā arī interpretēt iegūto rezultātu, lai palīdzētu viņam izveidot individuālo karjeras attīstības plānu;
- ▶ konfidencialitāte kā obligāta individuālās konsultācijas komponentes ievērošana, risinot ētiskās dilemmas, respektējot personas datu aizsardzības prasības un strādājot attālinātā darba režīmā;

Pedagoģi karjeras konsultanti ar tiesībām sniegt jauniešiem individuālās karjeras konsultācijas

2017./18. māc. g.	2018./19. māc. g.	2019./20. māc. g.
50 Mg.	56 Mg. 23 sertif.	67 Mg. 90 sertif.

1. tabula. **Pedagoģu karjeras konsultantu skaits izglītības iestādēs** (avots: VIAA, Uzraudzības padomes sēdes (15.01.2020.) prezentācija)

Mg. – izglītības zinātņu maģistra grāds un karjeras konsultanta kvalifikācija
sertif. – papildizglītībā iegūts sertifikāts par tiesībām konsultēt individuāli

- ▶ metodiskais un pētnieciskais darbs, t. sk. prasme apstrādāt, vizualizēt, analizēt un prezentēt iegūtos datus, veidojot atbalsta materiālus audzēkņiem, viņu vecākiem, kolēģiem, izglītības iestādes vadītājiem un medijiem;
- ▶ pedagoga karjeras konsultanta iniciatīva, pašizglītošanās un motivācija profesionāli pilnveidoties;
- ▶ konstruktīva sadarbība ar izglītības iestādes vadītājiem, uzņēmējiem, pašvaldību un valsts iestāžu pārstāvjiem;
- ▶ paša pedagoga karjeras konsultanta izpratne par profesionālajām vērtībām un cieņa pret savu profesiju.

Pedagogi karjeras konsultanti arī pauž viedokli, ka attālināti organizētā saskarsme ar audzēkņiem liek vairāk uzticēties pašvadītai jauniešu darbībai, viņu spējai izvērtēt alternatīvas un pieņemt lēmumus, kam būs ietekme uz turpmākajām darba gaitām un dzīvi kopumā. Uzmundrinājuma vārdi skolēniem ir nepieciešami neatkarīgi no tā, kā tiek organizēts izglītības process – klātienē vai attālināti –, tomēr dažkārt jaunieši bažijas, piemēram, par to, vai karjeras konsultācija bez viņu ziņas netiek ierakstīta, par to, vai, netiekoties ar pedagogu karjeras konsultantu aci pret aci, saņemtā palīdzība atbildīs gaidām, un par to, vai sarunu ar karjeras konsultantu aiz sienas nenoklausīsies vecāki.

Savukārt pedagogiem karjeras konsultantiem rūpes sagādā ne vienmēr kvalitatīvie interneta sakari, palielinātā slodze, atbildot uz skolēnu jautājumiem, kas saņemti pa e-pastu, komentējot testu un aptauju rezultātus, sazinoties ar izglītības ieguvēju ģimenēm. Lielu daļu laika prasa darbs ar 8.–12. klases jauniešiem, kam jāpieņem atbildīgākie lēmumi, taču uzmanība jāvelta arī 1.–7. klases skolēniem, kam jāpaplašina redzesloks par nozaru un profesiju daudzveidību, jārada pamats uzņēmējspējas attīstībai un savu talantu iepazīšanai, jāveicina izpratne un interese par brīvprātīgo darbu.

Vēl joprojām pedagogiem karjeras konsultantiem skolās dažkārt jāizjūt kolēģu neizpratne par karjeras atbalsta darba jēgu un nozīmīgumu, lai gan tas bagātina arī kompetenču pieejas saturu un sekmē skolēnu caurviju prasmju attīstību. Tajās izglītības iestādēs, kur administrācija ir atsaucīga un skolotāji kopīgu mērķu sasniegšanai ir gatavi sadarboties, pedagogs karjeras konsultants palīdz kolēģiem jēgpilni integrēt karjeras vadības prasmju apguvi dažādu mācību priekšmetu saturā.

Pie labās prakses pieder, piemēram, karjeras konsultācijas, kas ir apvienotas ar vērtējumu kādā priekšmetā, piemēram, CV un motivācijas vēstules izveide svešvalodā, konkursi un viktorīnas par karjeras attīstības atbalsta jautājumiem sociālajās zinībās, klases audzinātāja vadītas tematiskās stundas par attiecīgajam vecumposmam piemērotām tēmām. Būtiskas ir koplietojamas karjeras attīstības atbalsta materiālu krātuves, kur ikviens priekšmeta skolotājs var izvēlēties konkrētajai mācību situācijai atbilstošākos materiālus.

Attālinātais darbs labāk veicas tajās skolās un tehnikumos, kur jau gadiem ilgi izmanto pārbaudītus saziņas kanālus – grupas lietotne *E-klase*, *Mykoob* vai *WhatsApp*. Pa tiem lietotājiem var nosūtīt attālinātajās nodarbībās un semināros izmantotās prezentācijas, elektroniskās saites, digitālos

resursus, instrukcijas, izveidotos uzskates, video un audio materiālus, kopā ar skolēnu sagatavoto CV un motivācijas vēstuli analīzi. Pedagogi karjeras konsultanti ir sava darba lietpratēji, taču attālināto mācību apstākļos varētu būt pagrūti izmantot visas daudzveidīgās konsultēšanas metodes un laikus iegūt atgriezenisko saikni par notikušajām aktivitātēm.

„Tajās izglītības iestādēs, kur administrācija ir atsaucīga un skolotāji kopīgu mērķu sasniegšanai ir gatavi sadarboties, pedagogs karjeras konsultants palīdz kolēģiem jēgpilni integrēt karjeras vadības prasmju apguvi dažādu mācību priekšmetu saturā.”

Izglītības iestādēs tiek organizētas iekšējās mācības ar mērķi apgūt jaunus rīkus attālinātajam darbam ar skolēniem: *MS Teams*, *Cisco Webex*, *Zoom*, *Whereby*, *Slack*, *Skype*, *Google Hangouts*, *Google Classroom*. Tos var izmantot arī, lai ierakstītu pasākumus, lekcijas, diskusijas un konferences, tā paplašinot izglītojošā satura izmantotāju loku. Pedagogi karjeras konsultanti ir pārliecināti, ka arī attālinātā režīmā sarunas un profesionāli vadītas karjeras konsultācijas izglītības ieguvējiem joprojām būs nepieciešamas. ■

Ieskats Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācijas biedru tiešsaistes seminārā par attālinātā darba pieredzi

Una Vorma

RTU Karjeras atbalsta un pakalpojumu nodaļas vadītāja, LKAAA priekšsēdētāja

Atsaucoties uz Starptautiskās karjeras atbalsta asociācijas (IAEVG) uzaicinājumu dalīties pieredzē par attālināto karjeras atbalsta darbu, 3. jūnijā Latvijas Karjeras attīstības atbalsta asociācija (LKAAA) saviem biedriem sarīkoja tiešsaistes semināru, lai pārrunātu attālinātā darba plusus un mīnus.

Apkopojot šī semināra atziņas par karjeras konsultantu un pedagogu karjeras konsultantu attālinātā darba pieredzi, RTU Karjeras atbalsta un pakalpojumu nodaļas vadītāja un LKAAA priekšsēdētāja Una Vorma rezumē, ka daļai konsultējamajam attālinātās konsultācijas ir ērtas, jo savā vidē viņi jūtas drošāk. Iespējams, daži nav tik drosmīgi, lai izšķirtos par individuālu sarunu klātienē, jo ir daudz jautājumu – „kā būs?”, „ko man jautās?”. Ja šāda pieredze nav bijusi, sava vide rada papildu drošības sajūtu.

Ārkārtējās situācijas laiks lika mums un visai pasaulei pielāgoties, mainīties un pieredzēt ko nebijušu. Kaut ko no tā noteikti varēsim paturēt arī nākotnei. Izrādās, daudz ko ir iespējams veikt elektroniski. Daļā iestāžu tas ļauj ietaupīt papīru, turklāt tas nāk par labu videi, kurā dzīvojam. Organizējot tiešsaistes seminārus, varēja novērot, ka apmeklējuma īpatsvars no pieteikumu skaita ir lielāks nekā klātienē pasākumos. Tas pasākumu organizatoriem dod gandarījuma sajūtu.

Komunikācijas tehnoloģijas rada iespēju sazināties ar klientiem gandrīz jebkurā pasaules malā, tomēr ir jāreķinās ar iespējamajiem sakaru traucējumiem un tādiem traucēkļiem kā fona trokšņi un pēkšņa mājdzīvnieku vai

LKAAA tiešsaistes pieredzes seminārs asociācijas biedriem

citu cilvēku parādīšanās ekrānā. Šādā režīmā, lai kontakta veidošana un konsultēšana būtu kvalitatīva, ir jāiegulda lielāka enerģija un laiks.

„Daudz ko var atrisināt, ja izrunājas, jo citu cilvēku domas lasīt nespējam. Ir jāmācās visu mūžu, jo pasaule nemitīgi attīstās.”

Šajā laikā, lai viss virzītos uz priekšu, ļoti liela nozīme ir saziņai. Saziņa ir bijusi būtiska vienmēr, taču ārkārtējā situācija parādīja, ka cilvēki jūtas drošāk, ja viņi tiek informēti par to, kas un kā notiek. Ja kaut kas nav skaidrs, par to ir jāstāsta, jo šādā situācijā esam pirmo reizi un lielākais nemiera cēlonis ir neziņa. Daudz ko var atrisināt, ja izrunājas, jo citu cilvēku domas lasīt nespējam. Ir jāmācās visu mūžu, jo pasaule nemitīgi attīstās. Tagad esam iemācījušies lietot jaunus rīkus, un tos ir jāturpina lietot, jo tas ļaus ar klientiem komunicēt viņiem ērtā veidā. Protams, ir jābūt robežām un ir jāvienojas par noteikumiem, kā sadarbība notiek gan

individuālajās, gan grupu nodarbībās.

LKAAA ekspertu atziņas par attālinātā darba pieredzi.

Viktorija Gaina, RTU Karjeras atbalsta un pakalpojumu nodaļas psiholoģe, LKAAA valdes locekle:

„Ir cilvēki, kam tiešsaistes pasākumu formāts patīk, jo tas ietaupa laiku. Patīk arī ieraksti, kam var piekļūt pēc tam. Tomēr ir pieprasījums arī pēc klātienē formāta, jo ir nepieciešams personiskais kontakts. RTU studentu konsultēšana tiešsaistē ir labs risinājums, piemēram, apmaiņā aizbraukušajiem studentiem. Vakārēšanas formāts tiešsaistē bija eksperiments. Dalībnieku nebija daudz, bet tiem, kuri bija klāt, patika.”

Jolanta Priede, „karjeraskonsultants.lv” karjeras konsultante:

„WhatsApp videozvanu var paralēli lietot gan telefonā, gan datorā, lai nodrošinātu ātru un vieglu informācijas apmaiņu, nepārtraucot sarunu. Ir ērti nosūtīt darba lapas, kas aizpildāmās MS Word, MS Excel vai citā rediģējamā formātā. Konsultācijas laikā var

nosūtīt tiešsaistes testus vai darba lapas, kuru izpilde neprasa ilgu laiku. Konsultācijas laikā uzdodot uzdevumus, videozvanu var pārtraukt, lai konsultējamaais uzdevumu varētu izpildīt mierīgā atmosfērā. Daudzas konsultēšanas metodes ir izmantojamas tikai klātienē, taču var improvizēt ar tām personības izaugsmes spēlēm, kuras balstās uz kāršu izvilkšanu (piemēram, „Points of You”, „Kā būs? Vai izdosies?”, „Sasien savas karpju šņores”) – var virtuāli izvilkāt kārti un strādāt ar to attālināti.”

Dace Briede-Zālīte, Jauniešu akadēmijas „Pacelt Pasauli” dibinātāja un vadītāja:

„Ja klients ir ieinteresēts, tad mīnusu attālinātajai konsultēšanai nav. Ietaupās degvielas, stāvvietas un telpu īres izmaksas. Lai vadītu garās sesijas, man bija jānopērk rīki. Platformā Zoom biznesa abonements maksā 59 EUR mēnesī, un tas deva iespēju vadīt tiešsaistes seminārus un nodarbības vairāk nekā 100 dalībniekiem. Izmantoju arī Microsoft Teams, bet retāk. Arī šai lietotnei ir jāpērk abonements.

Konsultēšanai svarīgi bija tas, ka es IT izstrādātājiem pasūtīju testa Disc elektronisko versiju, kas ir pildāma datorā, bez tiešsaistes. Tās izstrāde izmaksāja 500 EUR, bet tagad tas ir pamata rīks, ar ko attālināti izvērtēju jauniešu profilus. Es sniedzu maksas konsultācijas, kas ir pieejamas platformā www.dacebz.com, sadaļā „Individuāli”. Tur par konsultāciju var samaksāt, un tests automātiski tiek aizsūtīts uz klienta norādīto e-pasta adresi. Ja ir cita vienošanās, es pati nosūtu testu pa e-pastu.”

Katrīna Sevruka, Sociālās integrācijas valsts aģentūras (SIVA) Profesionālās piemērotības nodaļas vadītāja:

„Ārkārtējās situācijas laikā konsultēšanas procesu digitalizējam, vienkāršojam, uzlabojam tā pieejamību un lietojam mazāk papīra. Jārēķinās, ka ne visiem klientiem ir pieejams tāds tehniskais nodrošinājums, kas ļauj piedalīties konsultācijās vai nodrošināt tādu konsultācijas saturu, kāds

būtu nepieciešams, taču, risinot problēmas, lai sasniegtu kopīgus mērķus, ar klientiem un kolēģiem rodas vienotības sajūta. Vērtīgākie rīki, strādājot šādā režīmā: Zoom, MS Teams, Google Drive, Google Docs, Europass un, protams, telefons un e-pasts.”

Aira Klampe, Liepājas Valsts tehnikuma karjeras konsultante:

„Izmantojot e-pastu, var aizsūtīt dažādus materiālus dažādām mērķgrupām, taču trūkst atgriezeniskās saiknes – dažkārt audzēkņi tikai atsūta darba lapu un testu rezultātus, bet detalizētāku skaidrojumu nevēlas. Telefona sarunā var īsi pārrunāt galvenās ieceres, plānojot nākotnes karjeru, un ieteikt virtuālos resursus. Ir pieejamas dažādas čata vietnes, piemēram, nohistory.chat, disposablechat.com. Čatā klienti atklājas patiesāk, jo viņiem šī sadarbības forma patīk. Sākot čatu, ir jāuzzina audzēkņa Facebook konts, lai varētu viņam aizsūtīt uzaicinājuma saiti uz konkrēto sarunas telpu. Protams, var arī sūtīt ziņas E-klasē, bet šajā platformā audzēkņi nereaģē tik ātri. Ir problemātiski, ja konsultējamaais lēni lasa un kavējas ar atbildi vai arī lēni raksta, jo tad konsultācijas rezultāts noteiktajā laikā netiek sasniegts. Visām attālinātās konsultēšanas formām ir kopīgs trūkums – nespēja nolasīt klienta neverbālo valodu, žestus, balss toņa vai tempa maiņu, runājot par sev aktuālu jautājumu.”

Plašāk par A. Klampes un SIVA pieredzi (angļu valodā): www.lkaaa.lv/node/224.

Evita Korna-Opincāne, Tukuma 2. vidusskolas karjeras konsultante:

„Par KAA pakalpojumu mērķauditoriju šajā laikā izvēlējamies 9. un 12. klašu skolēnus, kam piedāvājam attālinātās tiešsaistes konsultācijas, lai palīdzētu izvēlēties karjeras virzienu pēc skolas beigšanas. Klašu audzinātāji atbalstīja skolēnu anketēšanu par viņu nākotnes nodomiem, lai varētu mērķtiecīgāk plānot karjeras atbalsta darbu. Saziņai ar skolēniem izmantojam mācību un sociālo vidi Mykoob.lv (vēstulju sarakste) un Office 365 Teams (individuālā sarakste, audio un video

tiešsaistes sarunas) vai sazinājāmajies telefoniski (sarunas vai sarakste lietotnē WhatsApp). Vēlāk tematiskas grupas 12. klašu skolēniem izveidojam arī Office vidē, savukārt 9. klašu skolēni par dažādiem karjeras piedāvājumiem un pašizziņas iespējām tika informēti katras klases Office Teams grupas sadaļā „Vispārīgās ziņas”. Paralēli 9. un 12. klašu skolēni ziņas par aktualitātēm un iespējām saņēma vietnē Mykoob.lv.

Klašu audzinātāji un sociālo zinību skolotāji aktīvi sadarbojās ar skolas karjeras speciālistiem, lai veiksmīgāk īstenotu karjeras izglītības jautājumu apguvi klases un mācību stundās, daloties ar informāciju un veidojot metodiskos materiālus un stundu plānus. Kā piemēru var minēt karjeras konsultanta sagatavoto viktorīnu 5.–6. klašu skolēniem, kuru var veikt tiešsaistē, un PPT prezentāciju, kurā ir viktorīnas atbildes un papildinformācija par dažādām profesijām, ko skolēni iepazīst viktorīnas laikā.

Savukārt sociālo zinību skolotāja no šīs prezentācijas izveidoja audioierakstu Loom.com vidē. Šie materiāli Office Teams vidē ir pieejami darbam ar 4.–7. klašu skolēniem. Atsauksmes bija pozitīvas, tāpēc šo kā vienu no informācijas nodošanas veidiem ir paredzēts izmantot arī turpmāk. Līdzīgi skolā ir sagatavots vizualizēts audioieraksts par vidējās izglītības iespējām Tukuma 2. vidusskolā. Tas ir publicēts skolas interneta vietnē un skolas Facebook kontā.”

Plašāk par E. Kornas-Opincānes pieredzi: www.lkaaa.lv/node/226.

Anonīma semināra apmeklētāja komentārs:

„Karjeras atbalstu attālināti varēja veiksmīgi realizēt tāpēc, ka to īstenoja mācību priekšmetu ietvaros. Tas veicināja skolēnu motivāciju sadarboties un katram deva iespēju atvērties, cik nu tas šādos apstākļos iespējams. Ieguvām arī atgriezenisko saikni, kas būs labs pamats, nākamgad plānojot ne tikai karjeras aktivitātes, bet arī ievadu individuālam skolēnu atbalstam.” ■

Karjeras konsultanta darbs tehnikumā

Rita Burceva

VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Nadežda Trušeļe

PIKC „Rēzeknes tehnikums” karjeras konsultante

Pedagoģi karjeras konsultanti sekmīgi strādā gan vispārējās, gan profesionālās izglītības iestādēs. Turpinot interviju sēriju par karjeras konsultanta darba specifiku, uzrunājām PIKC „Rēzeknes tehnikums” karjeras konsultanti Nadeždu Trušeļi, kas kopš 2017. gada oktobra darbojas Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektā „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”.

Viņa ir ieguvusi maģistra grādu izglītības zinātnē un karjeras konsultanta profesionālo kvalifikāciju Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, savukārt Daugavpils Universitātes Profesionālās izaugsmes centrā pilnveidojusi zināšanas individuālo karjeras konsultāciju sniegšanā.

Kādi apstākļi noteica to, ka pašlaik strādājat par pedagoģi karjeras konsultanti?

Vairāk nekā 15 gadus nostrādājusi tirdzniecības jomā ar slidošo darba grafiku, sapratu, ka visus svētkus un brīvdienas pavadu nevis ar ģimeni, bet darbā. Ar laiku vērtības mainās, un es sapratu, ka vēlos strādāt tieši ar bērniem. Kad mācījos Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvātajos loģistikasursos, mani uzaicināja uz darba interviju Rēzeknes tehnikumā. Pēc

otrās intervijas un prezentācijas mani pieņēma uz pārbaudes laiku. Šis projekts bija pavisam jauna un man nepazīstama joma. Sākumā trūka zināšanu, kā pareizi plānot, organizēt un darīt saskaņā ar tehnikuma iekšējo kultūru un noteikumiem, bet ar laiku saziņā ar jauniešiem es sapratu, ka šis darbs man sniedz patiesu gandarījumu.

Kā varētu raksturot tehnikuma audzēkņu kontingentu, un kā ar viņiem veidojas attiecības?

Jaunieši Rēzeknes tehnikumu izvēlas, lai apgūtu vēlamo profesiju, vienlaikus iegūstot vidējo izglītību. Audzēkņu pieredze, intereses, vēlmes un vērtības ir dažādas, tāpēc ir interesanti ar viņiem strādāt, viņus tuvāk iepazīt, izprast viņu vajadzības, ieinteresēt un motivēt aktīvi iesaistīties pasākumos. Pirmais konsultācijā katras mācību grupas audzēkņi aizpilda anketu par to, kādos karjeras atbalsta pasākumos viņi gribētu piedalīties un ko no tiem vēlētos iegūt. Piedāvāju viņiem tēmas nākamajām karjeras konsultācijām tālākai sevis pilnveidošanai izvēlētajā profesijā. Apkopojot saņemtos datus, tiek veiktas pārrunas ar profesionālās izglītības skolotājiem, grupu audzinātājiem un tehnikuma administrāciju. Kopīgi tiek izstrādāti karjeras pasākumi profesionālo zināšanu un prasmju pilnveidei atbilstoši audzēkņu interesēm.

Pēc pasākuma audzēkņi aizpilda vērtēšanas anketu, kurā izsaka savu viedokli par pasākuma gaitu, atzīmējot personiskos ieguvumus. Atgriezeniskā saikne ir ļoti svarīga, lai varētu novērtēt pasākuma kvalitāti, pievērst uzmanību audzēkņu iespaidam par to un viņu ieteikumiem. Jauniešiem vairāk patīk tādas aktivitātes, kurās var iesaistīties – meistarklases un praktiskās nodarbības, kurās var izmēģināt kaut ko jaunu un paplašināt savu redzesloku. Atzinīgi tiek vērtētas arī ekskursijas uz uzņēmumiem, kur klātienē var iepazīt darba vidi, apstākļus un iekšējo organizāciju, tā gūstot priekšstatu

Meistarklase „Mūsdienas ēdiena gatavošanā”

par darba tirgus prasībām. Jauniešiem ir svarīga arī darba devēju attieksme un viedoklis. Audzēkņi ir atvērti jaunām zināšanām, un pasākumu laikā iegūst jaunas prasmes un pieredzi.

Kā veidojas sadarbība ar karjeras atbalsta pakalpojumu sniedzējiem un potenciālajiem darba devējiem?

Mums ir savi sadarbības partneri dažādās nozarēs dažādās Latvijas vietās,

Ekskursija IT pasaulē „Accenture”

un, pateicoties darba devēju atsaucībai un vēlmei iesaistīties, ar katru gadu to kļūst arvien vairāk. Darba devēji ar lielu atbildības sajūtu un interesi piedalās pasākumos un ir gatavi jauniem ierosinājumiem un pieredzei. Par spīti pašreizējai situācijai, darba devēji ir ļoti atsaucīgi un mūsu audzēkņus atbalsta – piedāvā mācību un video materiālus praktisko nodarbību organizēšanai, dalās ar savām zināšanām un pieredzi, sniedz profesionālus un praktiskus padomus.

Esmu ļoti pateicīga mūsu sadarbības partneriem par savu zināšanu un prasmju demonstrēšanu un nodošanu tālāk jauniešiem.

Kā jūs jūtaties pedagoģes karjeras konsultantes amatā?

Darbs ar jauniešiem ir mans aicinājums, un šis darbs sniedz man gandarījumu. Es iepazīstos ar jauniem cilvēkiem, sazinos ar jauniešiem, sadarbojos ar darba devējiem.

Organizējot pasākumus katras izglītības programmas audzēkņiem, es pati uzzinu daudz jauna par profesijām un darba tirgu no darba devēja skatpunkta. Šī informācija palīdz man organizēt nākamās pasākumus. Man ir interesanti vērot jauniešu reakciju, darbu, uzklaut viņu domas. Protams, viņu komentāri ir dažādi, bet tie man norāda, kam jāpievērš lielāka uzmanība, kur kaut ko var mainīt un uzlabot.

Pirms katra pasākuma es uztraucos, lai viss notiktu laikā, pēc plāna un lai jauniešiem tas būtu interesanti un noderīgi. Dažkārt cilvēki solīto neizpilda, bet arī tas man ir jāpieņem – cilvēki ir ļoti dažādi. Es izdaru secinājumus un eju tālāk. Reizēm satraukumu rada tas, ka es kaut ko nezinu, un man vēl ir daudz jāmācās, lai es labāk saprastu jauniešus un spētu īstenot interesantākus un noderīgākus pasākumus un efektīvākas konsultācijas.

Kas ir mainījies, kopš sākāt strādāt par pedagoģi karjeras konsultanti?

Es esmu mainījies – manas domas, vērtības, viedoklis. Konsultācijās es mēģinu audzēkņiem iemācīt izteikt un

Ēnu diena loģistikas uzņēmumā

argumentēt savu viedokli, apzināt savus resursus, risināt problēmas, iemācīties meklēt informāciju, vairāk uzzināt par darba tirgu prasībām.

Esmu pateicīga arī par skolotāju un darba devēju sniegto atbalstu.

„Un jaunieši arī mani māca būt disciplinētai, pacietīgai, atbildīgai, pozitīvai, mērķtiecīgai, saprast, ka visi esam dažādi un katram ir savs viedoklis, ka viņiem savas problēmas ir tikpat svarīgas kā mums savējās. Jaunieši mani atbalsta un motivē.”

Kādi ir tehnikumā strādājoša PKK profesionālie izaicinājumi?

Galvenie izaicinājumi pedagoga karjeras konsultanta darbā, manuprāt, ir ieinteresēt jauniešus, motivēt viņus aktīvi piedalīties un darboties pasākumu laikā, iedvesmot uz jēgpilnu rīcību un pārliecināt, ka ir jāizmanto savas iespējas pilnveidot zināšanas un prasmes un izmēģināt kaut ko jaunu, nevis uzreiz teikt „nē”.

Kāds, jūsuprāt, ir izcils pedagogs karjeras konsultants?

Aktīvs, pozitīvs, atbildīgs, mērķtiecīgs cilvēks, kurš mīl un atbalsta bērnus,

izprot viņu vajadzības un vēlmes, kvalitatīvi pilda savus darba pienākumus, meklē jaunas iespējas un piedāvājumus karjeras attīstībā. Viņam piemīt labas saziņas un sadarbības prasmes. Cilvēks, kurš nebaidās no izaicinājumiem un kuram vienmēr ir jaunas idejas. Viņš prot klausīties, sadzirdēt un saprast jauniešus, palīdz viņiem izprast sevi un savas kompetences, lai viņi labāk sagatavotos pirmajiem soļiem darba pasaulē.

Labs konsultants palīdz jauniešiem izvēlēties profesionālo ievirzi, jo līdz ar prakses un darba pieredzi jauniešiem jau veidojas priekšstats par to, ko viņi vēlas sasniegt un kā to var izdarīt.

Labs karjeras konsultants vienlaikus ir arī labs psihologs, kurš pārzina attiecīgā vecumposma īpatnības un iespējamās jauniešu uzvedības cēloņus.

Ko jūs gribētu novēlēt vai ieteikt citiem pedagoģiem karjeras konsultantiem?

Mums visiem ir svarīgi apgūt ko jaunu, interesēties, iesaistīties, domāt plašāk, nebaidīties no kļūdām, prast risināt sarežģītas situācijas, lai dzīvē sasniegtu to, ko vēlamies. No sirds novēlu izbaidīt krāšņo vasaru – atpūsties, izklaidēties, uzkrāt spēkus – un jauno mācību gadu sākt ar jaunām idejām. Cerams, jau klātienēs mācību režīmā. ■

E-Academia – Igaunijas atbilde Covid-19 ierobežojumiem

Margita Rammo
(Margit Rammo)

Igaunijas
programmas
Euroguidance
vadītāja
Nodibinājums
Archimedes

Kopš 1992. gada dažādu Eiropas valstu Euroguidance centri karjeras atbalsta speciālistiem nodrošina īslaicīgas mācību mobilitātes iespējas, un nozīmīgākā no tām ir Academia. Līdz šim Academia pieredzes apmaiņas programmās ir piedalījušies gandrīz 2000 karjeras atbalsta speciālistu no visas Eiropas. Igaunija Academia tīklam pievienojās 2000. gadā, un kopš tā laika Igauniju ir apmeklējuši vairāk nekā 150 karjeras konsultantu un ekspertu un aptuveni tikpat igauņu speciālistiem ir bijusi iespēja gūt pieredzi un zināšanas ārzemēs.

Academia mācību mobilitātes ietvaros bija plānots no 18. līdz 21. maijam uzaicināt uz Igauniju karjeras attīstības atbalsta speciālistus no dažādām Eiropas valstīm, taču aprīļa vidū pieņēma lēmumu šoreiz rīkoties citādi.

Koronavīrusa pandēmijas izraisīto ceļošanas ierobežojumu dēļ daudzas Eiropas valstis šopavasār atcēla karjeras attīstības atbalsta speciālistiem paredzētos Academia mācību mobilitātes pasākumus, bet Igaunijas Academia organizatori nolēma pielāgoties virtuālajai mācību mobilitātei e-Academia formātā. Šajā pasākumā piedalījās karjeras atbalsta speciālisti no sešām valstīm – Dānijas, Vācijas, Nīderlandes, Norvēģijas, Slovēnijas un Igaunijas.

Kā to panāca

Lai karjeras konsultēšana būtu efektīva un jēgpilna, ir nepieciešama laba sadarbība ar dažādām ieinteresētajām pusēm, un tas pats attiecas uz Academia apmaiņu. Lai nodrošinātu vislabāko mācību vidi un priekšstatu par Igaunijas karjeras atbalsta

sistēmu, organizatori cieši sadarbojās. Šis gads bija atšķirīgs – tradicionālās pieredzes apmaiņas vizītes vietā jaunā realitāte mūs mudināja kopā piedzīvot jauktu mobilitāti, proti, daļa pieredzes apmaiņas notika virtuālā vidē. Tas prasīja, lai mēs vienlaikus būtu zinātkāri, drosmīgi un pacietīgi.

Galvenie partneri pārstāvēja sešas institūcijas – Archimedes Foundation / Euroguidance Estonia, Igaunijas Karjeras konsultantu asociāciju, Foundation Innove, Tallinas Tehnoloģiju universitāti TalTech, Bezdarba apdrošināšanas fondu (Igaunijas NVA) un Tartu Universitāti.

„Šis gads bija atšķirīgs – tradicionālās pieredzes apmaiņas vizītes vietā jaunā realitāte mūs mudināja kopā piedzīvot jauktu mobilitāti, proti, daļa pieredzes apmaiņas notika virtuālā vidē. Tas prasīja, lai mēs vienlaikus būtu zinātkāri, drosmīgi un pacietīgi.”

Tradicionālās četru dienu apmaiņas vizītes vietā viņi sagatavoja novatorisku tā saukto jauktu mācību mobilitāti (angļu val. – *blended mobility*) divos

posmos: pirmais posms bija e-Academia no 18. līdz 21. maijam, bet otrais būs klātienē mācību mobilitāte rudenī.

E-Academia galvenā organizatore uzskata, ka šis uzdevums ir reizē sarežģīts un iedvesmojošs: „Pirmkārt, mums bija jāsaprot, kādi būs pasākuma dalībnieki un kāda ir viņu pieredze. Tad vajadzēja izdomāt optimālu tehnoloģisko risinājumu, lai tā nebūtu garlaicīga četru dienu videokonference. Pieredze dažādu platformu un rīku izmantošanā bija papildu mācību rezultāts. Dalībnieki par to priecājās: kaut arī viņi bija dzirdējuši, piemēram, par Kahoot un Mentimeter, viņi tos izmantoja pirmo reizi.” Pēc programmas Euroguidance vadītājas teiktā, e-Academia dalībniekiem deva pārliecību par spēju pašiem izmantot šos rīkus turpmākajā darbā. Pirms tiešsaistes mācību sākuma dalībniekus aicināja satikties virtuāli, pieņemot Facebook izaicinājumu #HelloEurope, lai īsi iepazīstinātu ar sevi, vietu no kurienes viņi nāk, un to, kāpēc viņi piedalās projektā Academia. Šī pavasara e-Academia noritēja TalTech platformā Moodle. Tur notika prezentācijas, mājasdarbu apmaiņa un BigBlueButton tīmekļa konferences. Katru dienu notika divas stundas gari tiešsaistes semināri un dalībniekiem tika uzdoti mājasdarbi.

How would you describe your e-Academia experience?

12

E-Academia dalībnieku atsauksmes

Dalībnieki izmantoja dienasgrāmatu, lai pierakstītu svarīgākās jaunās zināšanas un novērojumus, kā arī atspoguļotu savu mācīšanās pieredzi.

E-Academia darba kārtība

- ▶ 1. sesija. Izglītība un mūžizglītība Igaunijā.
- ▶ 2. sesija. Pāreja no vidējās izglītības uz augstāko izglītību un darba tirgu.
- ▶ 3. sesija. Konsultāciju sniegšana Igaunijas NVA.
- ▶ 4. sesija. Pagaidu secinājumi.

Uz vietas Igaunijā (saskaņā ar sākotnējiem plāniem 2–3 dienas septembra vidū) plānots pievērsties darbinieku ēnošanai universitātēs un Valsts nodarbinātības aģentūras filiālēs, kā arī apmainīties pieredzē par citu valstu praksi.

Dalībniekus mudināja dalīties informācijā un praktiski mācīties attālināti, izmantojot dažādus IKT risinājumus. Kursa centrālā mācību vide bija e-mācību platforma Moodle, ko papildināja tīmekļa konferences sistēma BigBlueButton. Dalībnieki izmantoja arī citus rīkus, piemēram, Kahoot, Mentimeter un Padlet. Vēl viens rīks, kuru pirmo reizi sagatavoja e-Academia organizatori, bija personiskā refleksijas dienasgrāmata, kas tika izmantota, lai sekmētu mācīšanos e-Academia apmaiņas laikā.

Tā ļāva apkopot svarīgākos novērojumus un pārdomāt šī eksperimentālā ceļojuma laikā gūto pieredzi. Dalībnieki varēja dienasgrāmatu lejupielādēt un aizpildīt elektroniski vai uz papīra.

Igaunijas sistēmiskā pieeja

„Igaunijas priekšrocība, nodrošinot mūžilgu karjeras atbalstu, ir tās mazais mērogs, jo tā labāk spēj pielāgoties pārmaiņām un eksperimentēt ar dažādām metodēm. Piemēram, Vācijas Bezdarba apdrošināšanas fondā ir 100 000 darbinieku un „liela kuģa apgriešanās” prasa laiku,” – tā dalībnieku viedokli par Igaunijas karjeras attīstības atbalsta iespējām rezumē

Jauns metodiskais līdzeklis: e-Academia refleksijas dienasgrāmata

programmas Euroguidance vadītāja. „Dalībnieki izcēla arī Igaunijas sistēmisko karjeras attīstības prasmju iekļaušanu izglītības programmā. Mums bija jāatzīst, ka tas nav viegli. Kopumā izglītības programma ir aizpildīta, un atliek maz laika, kad attīstīt vispārējās prasmes. Karjeras izglītības līmenis skolās nav vienmērīgs, un ar to saistītā skolotāju apmācības sistēma lielākoties balstās uz projektiem.”

Saistošā, bet izaicinošā pieredze

Starp Igaunijas organizētā e-Academia pasākuma dalībniekiem bija arī Vācijas valsts nodarbinātības dienesta karjeras konsultante Jutta Genča (Jutta Gentsch). Viņa igauņu organizatoriem izteica atzinību par šāda formāta izvēli: „Koronavīrusa pandēmijas dēļ vairums valstu savus Academia mācību mobilitātes pasākumus atcēla, bet Igaunija atrada lielisku risinājumu – pasākums tika sarīkots un apstākļi tika izmantoti efektīvi.” Jutta Igaunijas pasākumu bija izvēlējusies tāpēc, ka zināja – šajā valstī ir augsts tehnoloģiskās attīstības līmenis un viņa daudz ko varēs iemācīties. Jutta atzina, ka pirms tam viņai nav bijusi liela pieredze ar tiešsaistes semināriem, bet pēc dalības e-Academia pasākumā viņa plāno dažus klātienē seminārus aizstāt ar tiešsaistes semināriem. Kaut arī šī pozitīvā pieredze ir mazinājusi

viņas bailes par to, ka tiešsaistes semināros neizdodas „lauzt ledu” starp dalībniekiem, viņa organizatoriem iesaka lielāku uzmanību pievērst dalībnieku iepazīstināšanai ar sevi: „Kad pirmo reizi tiekamies tiešsaistes seminārā, mēs neesam savstarpēji pazīstami un citu pieredzi vai uzskatus nezinām. Mums bija Facebook grupa, kuru izmantojām, lai iepazīstinātu ar sevi, taču to varēja izmantot vēl labāk. E-Academia bija saistoša un iedvesmojoša, bet arī izaicinoša pieredze.”

„Koronavīrusa pandēmijas dēļ vairums valstu savus Academia mācību mobilitātes pasākumus atcēla, bet Igaunija atrada lielisku risinājumu – pasākums tika sarīkots un apstākļi tika izmantoti efektīvi.”

Rīkotāji stāsta: „Sākumā bažījāmies par to, kas notiks, ja pārtrūks interneta savienojums vai dalībniekus nevarēs dzirdēt vai redzēt, bet, par laimi, nopietnu tehnisko problēmu nebija. Dalībnieki bija priecīgi par šo pieredzi, jo prezentācijas bija saturīgas un mācību uzdevumi – daudzveidīgi. Tagad viņi ar nepacietību gaida praktiskās pieredzes apmaiņu klātienē, kas notiks septembrī.” ■

Koprades telpa un praktiski instrumenti jauniešu karjeras attīstības atbalstam

Dace Vipule-Kuljika

Jelgavas novada pašvaldības Izglītības pārvaldes galvenā speciāliste karjeras izglītības jautājumos, profesionālās izglītības skolotāja

Projekts „Constellation” ir kopradīta telpa formālās un neformālās izglītības sadarbībai. Tā nolūks – radīt atbalsta instrumentus, lai novērstu jauniešu nokļūšanu *NEET* situācijā¹ lauku apvidos un laikus sniegtu nepieciešamo atbalstu personiskajā un profesionālajā izaugsmē. Projekts ilga 20 mēnešus, un tā gaitā biedrība „ideA” sadarbojās ar Jelgavas novada pašvaldību un partnerorganizācijām no Slovēnijas un Horvātijas. Projekts beidzās 2020. gada maijā.

Projekta nosaukums „Constellation” nāk no latīņu valodas. To veido divi vārdi – *con* (kopā) un *stella* (zvaigzne) –, un tas apzīmē zvaigžņu grupu, kas veido rakstu naksnīgajās debesīs. Nosaukums simbolizē to, ka ir apvienotas divas izglītības jomas – formālā un neformālā –, divu veidu

¹ „NEET situācija” attiecas uz jauniešiem, kuri nav iesaistījušies ne darba tirgū, ne izglītībā, ne mācībās.

institūcijas – nevalstiskā un sabiedriskā –, divas pieejas – sistēmiskā un uz risinājumu vērstā –, divas metodes – izaugsmes treniņš un konstelācija. Tās visas rada vienu kopīgu zvaigznāju.

„Rokasgrāmatas nolūks ir piedāvāt nodarbības jeb „darbnīcas” kā instrumentu jauniešu neatkarības, pašapziņas un piederības sajūtas veidošanai, personības un karjeras izaugsmei.”

Idejas iedvesmota, Jelgavas novada pašvaldības Izglītības pārvaldes jomas atbildīgo speciālistu komanda jau projekta sākumā pieņēma biedrības „ideA” sadarbības piedāvājumu, saskatot tajā milzīgu potenciālu skolu karjeras speciālistu un jaunatnes darbinieku atbalsta sistēmas radīšanai. Pozitīva lēmuma pieņemšanas pamatā bija arī mana iepriekš iegūtā starptautiskā pieredze neformālās izglītības metožu izmantošanā, kas ļāva saskatīt efektīvus darba instrumentus karjeras attīstības atbalsta īstenošanai skolā. Es jutu, ka šīs metodes viegli atver jauniešus sarunai un palīdz viņiem pašiem atrast atbildes uz jautājumiem, kas saistīti ar karjeras izvēli un katra personisko izaugsmi. Būtiski ir arī tas,

ka, strādājot ar šīm metodēm, jaunieši var izdzīvot un sajūst izvēlēto situāciju. Kristīne Kode – biedrības „ideA” priekšsēdētāja un Jelgavas novada pašvaldības Izglītības pārvaldes jaunatnes lietu speciāliste – šo sadarbību redz kā mācīšanās telpu, kurā mēs attīstām izglītību kā sistēmu, aptverot gan neformālo, gan formālo izglītību. Šīs kopīgās telpas mērķis ir radīt izglītības jomā jaunu virzienu. Kristīne uzsver, ka gan formālajā, gan neformālajā izglītībā ir savi noteikumi, vērtības un struktūra. Līdz šim formālā un neformālā izglītība darbojās atsevišķi, taču nu varam sanākt kopā un radīt pārmaiņas. Tas ir jauns sākums, jauna nodaļa. Galvenais šī projekta mērķis bija sasniegt gan jauniešus un bērnus, gan pedagogus un jaunatnes darbiniekus, kuri darbojas kā atbalsta personas un savstarpēji sadarbojas. Projekta gaitā, sadarbojoties formālās un neformālās izglītības speciālistiem, ir radīti divi vērtīgi intelektuālie rezultāti:

► **pētījums (situācijas analīze)** par *NEET* situācijā nonākušiem jauniešiem – ir izpētīts, kas jauniešiem kopumā varētu būt riska faktori nonākšanai *NEET* situācijā;

► **rokasgrāmata „Constellation”** jaunatnes darbiniekiem un izglītotājiem formālajā un neformālajā izglītībā – tā palīdz novērst jauniešu nonākšanu *NEET* situācijā un laikus sniegt nepieciešamo atbalstu personiskajā un profesionālajā izaugsmē. Rokasgrāmatas pielikumā ir iekļauts metodiskais līdzeklis „Emociju kārtis”.

Iepazīstinot ar rokasgrāmatu „Constellation” jāuzsver, ka tā ir rezultāts gadu ilgai partnerorganizāciju sadarbībai starptautiskā mērogā un tiešai sadarbībai ar jaunatnes darbiniekiem, pedagogiem karjeras konsultantiem, skolotājiem, skolēniem un jauniešiem uz vietas. Rokasgrāmatas nolūks ir piedāvāt nodarbības jeb „darbnīcas” kā instrumentu jauniešu

Projekta „Constellation” dalībnieki dalās pieredzē par sasniegtajiem rezultātiem

neatkarības, pašapziņas un piederības sajūtas veidošanai, personības un karjeras izaugsmei. Rokasgrāmatai „Constellation” ir divas daļas. Pirmajā daļā ir informācija par šo projektu, par tā aktivitātēm un preventīvo aspektu, kā arī par izstrādāto darbnīcu pamatā esošajām pieejām un metodēm. Rokasgrāmatas otro daļu veido 21 darbnīcas apraksti, kas izstrādāti šī projekta gaitā. Rokasgrāmatas un darbnīcu radošo izstrādi vadīja Lauma Ziemeļniece – biedrības „ideA” projekta „Constellation” vadītāja un pieredzējusi neformālās izglītības trenere. Darbnīcu sagatavošanas procesā projekta dalībnieki, t. sk. Jelgavas novada karjeras speciālisti, sociālie pedagogi, audzinātāji, skolotāji un jaunatnes darbinieki, apguva neformālās izglītības pieejas darbā ar jauniešiem un to izmantošanu ikdienas darbā. Mācību nobeidumā dalībnieki izvērtēja profesionālos ieguvumus. Kā galveno viņi uzsvēra to, ka visas piedāvātās metodes bija iespējams izmēģināt praksē savas personības izpētē un darbā ar jauniešiem; tā jau mācību laikā tika izveidota atgriezeniskā saikne un notika pieredzes apmaiņa ar kolēģiem. Pedagogi karjeras konsultanti atzina, ka apgūtās metodes palīdz izprast savas un citu sajūtas. Tās palīdz arī mācīties neiejaucoties un nedot gatavus padomus, risinot dažādas situācijas, jo katram līdz atbildei ir jānonāk pašam – konsultants var tikai palīdzēt soli pa solim aiziet līdz mērķim. Pēc mācībām karjeras konsultanti un pedagogi atzina, ka ir iemācījušies precīzi formulēt jauniešiem uzdodamos jautājumus, lai sekmīgāk varētu viņus motivēt atrast intereses un nākotnes nodarbošanos.

Tāpat augstu novērtēja to, ka mācību rezultātā ir iegūti inovatīvi instrumenti gan darbam ar jauniešiem, gan savas personības izaugsmei. Tas deva iedvesmu, izmantojot projekta gaitā gūto personisko pieredzi, radīt rokasgrāmatā „Constellation” ietvertos darbnīcu aprakstus, jo praksē pārliecinājāmies, ka šīs metodes spēj darīt brīnumus jauniešu personības izpētē un izaugsme, palīdzot viņiem sākt ceļu uz savu sapņu piepildīšanu.

Rokasgrāmatas „Constellation” darbnīcu izstrādes procesā projektā iesaistītie Jelgavas novada pedagogi karjeras konsultanti un skolotāji apgūst neformālās izglītības pieejas darbā ar jauniešiem.

„Pēc mācībām karjeras konsultanti un pedagogi atzina, ka ir iemācījušies precīzi formulēt jauniešiem uzdodamos jautājumus, lai sekmīgāk varētu viņus motivēt atrast intereses un nākotnes nodarbošanos.”

Tagad, kad šis projekts ir beidzies, „Constellation” Latvijas komanda ir gatava dalīties pieredzē un ir atvērta jauniem sadarbības piedāvājumiem, lai atbalstītu pedagogu, jaunatnes darbinieku un jauniešu personisko un profesionālo izaugsmi. Mēs piedāvājam:

- ▶ **praktiskās darbnīcas pedagogiem**, kurās meklēsim neformālās izglītības atbalsta instrumentus pedagoga karjeras konsultanta un mācību jomu skolotāju sadarbībai pilnveidotajā izglītības saturā, lai rastu piemērotākos risinājumus pašva-dītas mācīšanās caurviņu prasmju īstenošanai izglītības procesā;
- ▶ **praktiskās darbnīcas jaunatnes darbiniekiem un līderiem**, kurās ap-gūsīm praktiskus instrumentus darbā ar jauniešiem, izmantojot uz risinājuma vērsto un sistēmas pieeju;
- ▶ **karjeras darbnīcas skolēniem un jauniešiem**, kurās stiprināsim iera-dumu apzināties savas emocijas,

vēlmes, intereses un dotības, kā arī attīstīsim vēlmi pilnveidoties, izvirzīt mērķus, pieņemt izsvērtus lēmumus gan mācību procesā, gan personiskajā dzīvē;

- ▶ **individuālas sarunas**, kurās kopīgi noskaidrosim nākamos soļus ceļā uz vēlamo nākotni, izmantojot uz risinājumu balstīto un sistēmas pieeju. Tā ir stundu gara saruna, kas palīdz sakārtot līdzšinējo pieredzi, fokusēties uz nākamajiem soļiem, kopīgi meklēt iespējas, kā novērst šķēršļus, kā arī iegūt skaidru personīgās izaugsmes un karjeras plānu.

Par projektu

Projekts „Constellation” ir stratēģiska partnerība, kuru atbalsta Eiropas Savienības programma Erasmus+ KA2 programmā „Sadarbība inovācijas veicināšanai un labās prakses apmaiņa”. Latvijā to administrē Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra. Projektu īstenoja Latvijas nevalstiskā organizācija „ideA” sadarbībā ar Jelgavas novada pašvaldību, ar nevalstisko organizāciju Entrepreneurship Movement Club un pamatskolu Cirkulane-Zavrč Slovēnijā un nevalstisko organizāciju Forum for Freedom in Education Horvātijā.

Projekta rezultāti ir pieejami vietnē <http://www.constellation-project.eu/project-finalization/>. ■

Skolēni iepazīst profesijas iekšlietu jomā

Rita Burceva

VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

2020. gada pavasara semestrī VIAA veica pedagogu karjeras konsultantu aptauju par tiem karjeras attīstības atbalsta pakalpojumu sniedzējiem, kuri pirms Covid-19 izplatīšanās labprāt uzņēma pie sevis skolēnus un profesionālās izglītības iestāžu audzēkņus, neizmantojot ESF projekta „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” finansējumu. Aptaujas rezultāti rāda, ka Iekšlietu ministrijai padotās iestādes – īpaši Valsts policija, Valsts robežsardze, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) – ir pretimnākošas un atvērtas sadarbībai ar izglītības iestādēm; šī tendence ir raksturīga gan Rīgai, gan reģioniem. Karjeras attīstības atbalsta (KAA) pasākumu plānos kārtējam mācību gadam, kurus pašvaldības, novadu apvienības un PIKC iesniedz Valsts izglītības attīstības aģentūrā, sadaļā „Sadarbības

VUGD Talsu daļā (foto no VUGD arhīva)

veicināšana ar profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, darba devējiem, to profesionālajām organizācijām un sociālajiem partneriem karjeras atbalsta pieejamības uzlabošanai izglītojamajiem” regulāri atrodami ieraksti, piemēram, par ekskursijām uz Valsts robežsardzes koledžu, Policijas koledžu, Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu, kā arī uz atsevišķām Iekšlietu ministrijas (IeM) sistēmas iestādēm – VUGD daļām

visā Latvijas teritorijā, Valsts policijas nodaļām, pašvaldības policijas struktūrvienībām, robežsardzes posteņiem u. c. Atsevišķos KAA plānos ir ieraksti par sadarbību ar brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībām, kas formāli nav IeM sistēmas iestādes, taču arī popularizē attiecīgo profesiju.

„Aptaujas rezultāti rāda, ka Iekšlietu ministrijai padotās iestādes – īpaši Valsts policija, Valsts robežsardze, VUGD – ir pretimnākošas un atvērtas sadarbībai ar izglītības iestādēm; šī tendence ir raksturīga gan Rīgai, gan reģioniem.”

Kinologa darba paraugdemonstrējumi pasākumā „Valsts robežsardzei – 100” Rēzeknē (foto no 5. vidusskolas skolotājas R. Geidānes arhīva)

Skolēni apmeklēja ikgadējās izglītības izstādes „Skola” un novados notiekošos pasākumus, piemēram, „Izglītība un karjera”, kur ir iespēja tikties ar IeM sistēmas iestāžu profesionāļiem (piemēram, policistiem, kriminālistikas ekspertiem, kinologiem), kā arī nepastarpināti iepazīt attiecīgo izglītības iestāžu piedāvājumu – arī atvērtu durvju dienu laikā.

Konkrētu profesiju iepazīšanai pedagogi karjeras konsultanti izglītības

iestādēs organizē jauniešiem tikšanos ar šo jomu speciālistiem tādu pasākumu laikā kā „Profesiju karuselis”, „Karjeras nedēļa” un „Tikšanās ar profesionāli”. Tikties ar skolēniem piekrist arī konkrēto skolu absolventi un tie skolēnu vecāki, kuri ir iekšlietu jomas profesiju pārstāvji. Populāra ir arī akcija „Atpakaļ uz skolu”, kur skolēniem ir iespēja uzdot jautājumus saviem bijušajiem skolasbiedriem par viņu jaunajām zināšanām, izvēlētajās profesijās saturu, priekšrocībām, riskiem, nepieciešamajām prasmēm un atalgojumu u. tml.

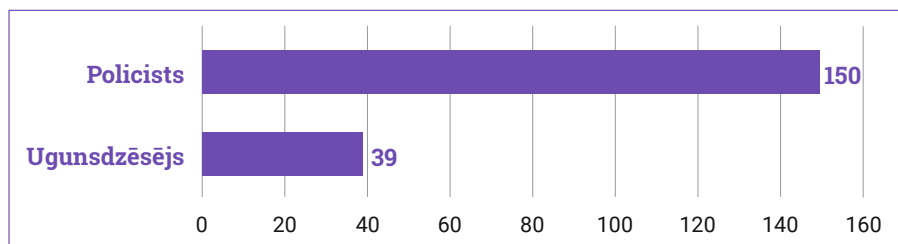
Ik gadu skolēni piedalās Ēnu dienā, kur iepazīst arī glābēja, kinologa, policista u. c. profesijas. No ESF projekta finansējuma VIAA sadarbības partneru skolām tiek apmaksāti ceļa izdevumi uz citiem, plašākiem, pasākumiem, kuros tiek iepazītas profesijas, piemēram, „SkillsLatvia”, „Skola”, atvērto durvju dienas, informācijas dienas, nozaru semināri. Iekšlietu jomas profesionāļi šajos pasākumos piedāvā paraugdemonstrējumus, prezentācijas, konkursus, lekcijas un diskusijas ar skolēniem. Šādi pasākumi ietekmē skolēnu pieņemtos karjeras lēmumus. Par to liecina, piemēram, 2019. gada pavasarī VIAA Karjeras atbalsta nodaļas veiktā 9. un 12. klašu skolēnu aptauja. Tās gaitā apkopotas 3470 skolēnu vēlmēs; 150 no viņiem bija norādījuši, ka savu nākotni saista ar policista profesiju, un 39 – ar ugunsdzēsēja profesiju. Aizvien biežāk iekšlietu jomas profesionāļus var sastapt arī citos valsts un pašvaldību iestāžu organizētos tematiskajos pasākumos, kur notiek speciālas aktivitātes skolēniem un jauniešiem, – NBS rīkotajās tematiskajās ekipējuma un bruņojuma izstādēs par godu Latvijas neatkarības atjaunošanas gadadienai un valsts dibināšanas

Valsts policijas Drošības stends ikgadējos Hospitāļu ielas kaimiņu svētkos (foto no Valsts policijas arhīva)

gadadienai, kā arī pilsētu un novadu svētkos. Valsts robežsardzes koledža jau vairākus gadus piedalās pašvaldību organizētajās reģionālajās izglītības izstādēs, piemēram, Valmieras tālākizglītības iespēju dienā „Lielceļš”, Balvu Augstākās izglītības iestāžu izstādē, Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centra „Zeimuls” ikgadējā pasākumā „Mana izaugsmes iespēja”, kā arī Daugavpils jauniešu festivālā „Artišoks”. VIAA regulāri organizē dažādu nozaru seminārus skolēniem, popularizējot daudzveidīgas profesijas un uzņēmumus. 2017. un 2018. gadā semināri „Karjeras iespējas iekšlietu un aizsardzības jomās” ar profesionāļu piedalīšanos noritēja vairākās Latvijas vietās: Madonā, Smiltēnē, Liepājā, Ludzā, Bauskā, Brocēnos, Kuldīgā, Preiļos, Alūksnē, Daugavpilī u. c. Šajos semināros skolēni saņēma informāciju par dažādiem iekšlietu jomas profesiju aspektiem, jo semināros piedalījās pārstāvji no dažādām iestādēm – no

VUGD Prevencijas un sabiedrības informēšanas nodaļas, no Valsts robežsardzes struktūrvienībām (Robežsardzes kontroles un imigrācijas kontroles dienests, robežapsardzības nodaļas), no Valsts policijas koledžas Izglītības koordinācijas nodaļas un Valsts robežsardzes koledžas. Šajos nozaru semināros kopā piedalījās 1082 audzēkņi no dažādām izglītības iestādēm un 113 viņus pavadošie pedagogi un citi izglītības speciālisti. Projektā iesaistīto pedagogu karjeras konsultantu mēneša darba atskaitēs dažkārt atspoguļojas mērķtiecīgs metodiskais darbs, sagatavojot grupu nodarbības noteiktu profesiju iepazīšanai. Piemēram, sākumskolas klasēs sagatavo didaktiskos materiālus grupu un interešu nodarbībām par tematu „Profesija ugunsdzēsējs-glābējs”, apkopojot un laminējot attēlus un vārdu kartītes, izstrādājot nodarbības plānu. VIAA interneta vietnē http://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/izglitibas_iespejas/ ir ievietoti lejuplādējami metodiskie materiāli, kas palīdz pedagogiem karjeras konsultantiem un klašu audzinātājiem organizēt dažādu profesiju, iestāžu un uzņēmumu iepazīšanu interesentu vai klašu grupām: infografikas „Kā iepazīt profesijas?” un „Kā iepazīt uzņēmumu?”, kā arī spēle „Iepazīsti profesijas!”.

9. un 12. klašu skolēnu aptauja par profesijas izvēli

Metodiskais atbalsts pedagogiem karjeras konsultantiem

Linda Gruze

VIAA Karjeras
atbalsta nodaļas
vecākā eksperte

Ir apstiprināti MK noteikumu Nr. 359 grozījumi, kas paredz projekta Nr. 8.3.5.0/16/I/001 „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” pagarinājumu 2020./21. mācību gadā, un atbilstoši izglītības aktualitātēm ir izstrādāti jauni partneru iesaistes nosacījumi (par iesaistes nosacījumiem lasīt iepriekšējā „Karjeras Ziņu” izdevumā). Galvenais iesaistes nosacījums – projektā nodarbinātajam pedagogam karjeras konsultantam (PKK) ir jābūt tiesībām sniegt individuālās karjeras konsultācijas, lai veiktu PKK uzdevumus, realizējot pilnveidoto mācību saturu un pieeju. Turklāt, lai īstenotu individuālu pieeju un sniegtu karjeras atbalstu katram skolēnam atbilstoši viņa interesēm, spējām un vajadzībām, šovasar individuālai karjeras konsultēšanai tiek sagatavoti 100 pedagogi karjeras konsultanti, kuri līdztekus karjeras konsultantiem maģistriem un jau iepriekš individuālās karjeras konsultēšanas sertifikātu saņēmušajiem speciālistiem varēs sniegt individuālās karjeras konsultācijas. Līdz ar to no 2020./21. māc. g. visu projekta izglītības iestāžu skolēniem būs nodrošināta iespēja saņemt individuālas karjeras konsultācijas. Individuālās karjeras konsultēšanas sertifikātus projekta pedagogi karjeras konsultanti iegūst valsts budžeta finansētos pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidesursos, kurus nodrošina Daugavpils Universitātes mācībspēki.

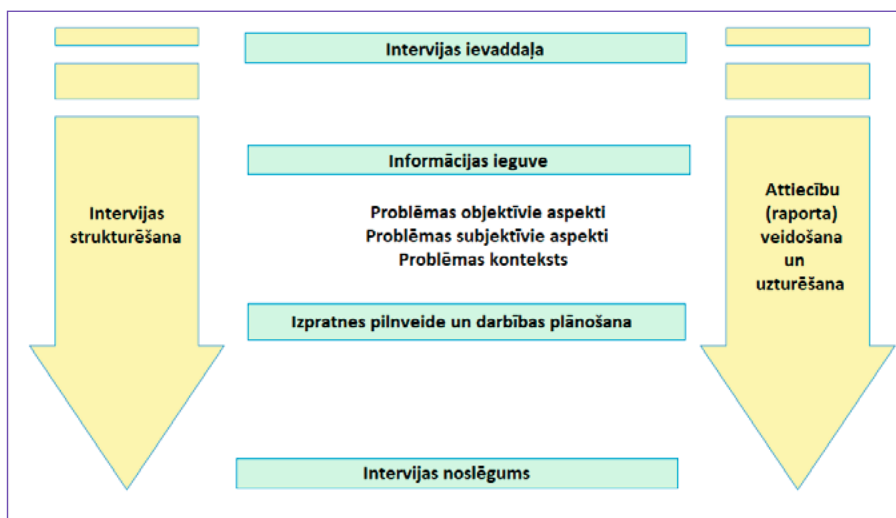
Kā nozīmīgs atbalsts tiem pedagogiem karjeras konsultantiem, kuri ieguvuši atbilstošu izglītību ar tiesībām sniegt individuālās karjeras konsultācijas un vēlas to darīt vispārējās

un profesionālās izglītības iestādēs, ir izstrādāts metodiskais materiāls „Rokasgrāmata pedagogiem karjeras konsultantiem individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs”. Rokasgrāmatā ir koncentrēti apkopota nepieciešamā teorētiskā un praktiskā informācija individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai izglītības iestādē.

„Individuālās karjeras konsultēšanas sertifikātus projekta pedagogi karjeras konsultanti iegūst valsts budžeta finansētos pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidesursos, kurus nodrošina Daugavpils Universitātes mācībspēki.”

Teorētiskais materiāls īsi atspoguļo individuālās konsultēšanas būtību – pamatjēdzienus, pedagoga karjeras konsultanta ētikas pamatprincipus, kā arī praksē pārbaudītus resursus sekmīgai konsultāciju sniegšanai. Materiālā ir integrētas iepriekš izstrādātas teorijas, modeļi, kā arī tulkoti un mūsdienu situācijai Latvijā adaptēti resursi. Praktiskais materiāls aptver četrus individuālās konsultēšanas

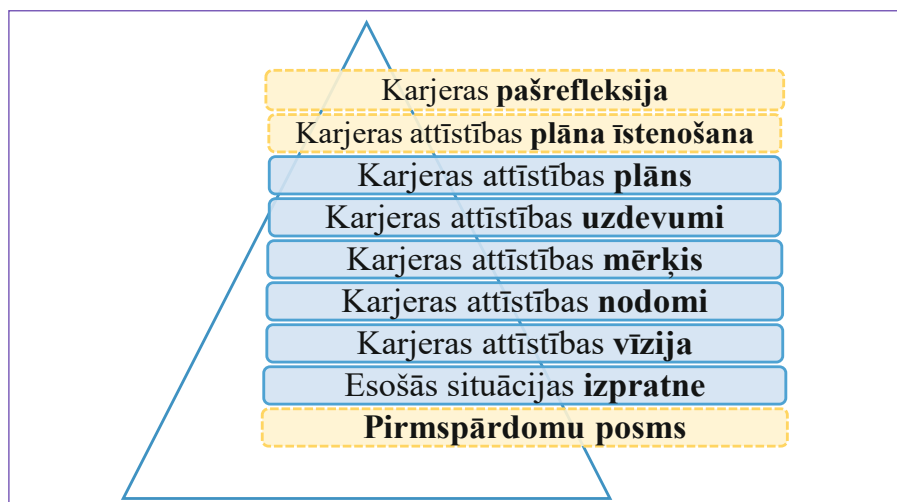
interviju plānu paraugus, ieteikumus par plānu lietošanu un rezultātu interpretēšanu darbā ar šādām mērķgrupām: izglītības ieguvēji vispārējās pamatzglītības (7.–9. klase), vispārējās vidējās izglītības (10.–12. klase), speciālās izglītības un profesionālās izglītības programmās. Ir iekļauti arī četri izglītības ieguvēju individuālo karjeras plānu paraugi atbilstoši minētajām mērķgrupām. Rokasgrāmata ir daļa no metodisko materiālu komplekta, kas projekta ietvaros izstrādāts projekta sadarbības partneru – pašvaldību, pašvaldību apvienību un profesionālās izglītības kompetenču centru – pedagogu karjeras konsultantu un karjeras atbalsta sniegšanā iesaistīto speciālistu metodiskajam atbalstam. Metodisko materiālu komplektā ietilpst arī karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāna paraugi darbam ar vispārējās vidējās, profesionālās un speciālās izglītības ieguvējiem un 100 metodiku rokasgrāmata. Materiālu izstrādes vajadzībām piesaistīja karjeras atbalsta jomas profesionāļus un izveidoja ekspertu grupas. Lai skaidrotu, kā projektā izstrādātos plāna paraugus, metodikas un rokasgrāmatu izmantot darbā ar vispārējās, profesionālās un speciālās izglītības ieguvējiem, organizēja PKK un

Konsultanta uzdevumi Kalgari-Kembridžas konsultēšanas vadlīniju modeli. Adaptēts no Silverman, 2007. (Avots: Rokasgrāmata individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai)

karjeras atbalsta sniegšanā iesaistīto speciālistu papildizglītību. Materiāli ir izmantojami, īstenojot pilnveidoto izglītības saturu, un to veidošanā tika ņemta vērā izglītības standartos ietvertā filozofija, proti – izglītības ieguvēju sasniedzamie rezultāti ir kompleksi un gala rezultāts atklājas darbībā.

Katrs karjeras attīstības atbalsta pasākumu plāns iepazīstina ar karjeras attīstības atbalsta mērķiem un uzdevumiem, karjeras izglītības integrēšanu mācību priekšmetu programmās, karjeras attīstības atbalsta uzraudzības instrumentiem, karjeras attīstības atbalsta sniegšanā iesaistītā pedagogiskā personāla kompetencēm un sadarbības veidiem atbilstoši plāna realizēšanas mērķim – darbam ar vispārējās, profesionālās vai speciālās izglītības ieguvējiem. Katra plāna parauga pielikumā ir pievienots karjeras izglītības programmas paraugs, kas veidots kā atbalsta materiāls karjeras izglītības satura realizēšanai klases un mācību priekšmetu stundās, ārpusstundu pasākumos, interešu izglītības nodarbībās un darbā ar vecākiem. Karjeras izglītības (KI) programmas satura paraugā redzams, kā izglītības iestādē secīgi plānot karjeras izglītības tēmas atbilstoši vecuma posmiem (pa klašu grupām vai kursiem). Ir aprakstīti KI tēmā un karjeras vadības prasmēs sasniedzamie rezultāti, KI tēmas īstenošanas

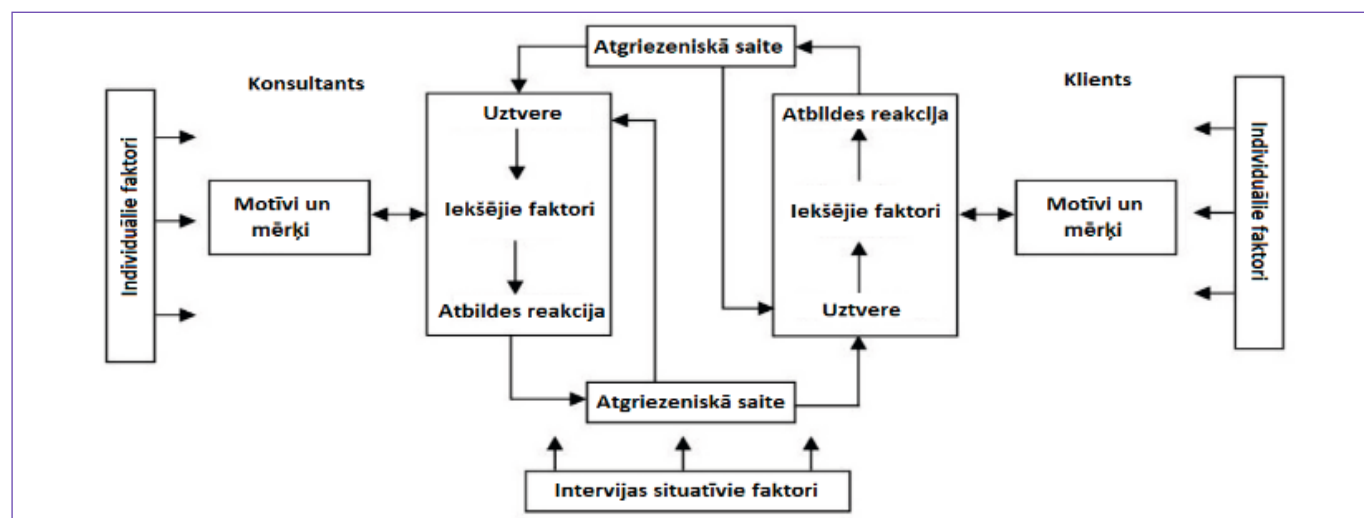
Karjeras attīstības lēmumu pieņemšanas posmi un rezultāti (avots: Rokasgrāmata individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai)

„Materiāli ir izmantojami, īstenojot pilnveidoto izglītības saturu, un to veidošanā tika ņemta vērā izglītības standartos ietvertā filozofija, proti – izglītības ieguvēju sasniedzamie rezultāti ir kompleksi un gala rezultāts atklājas darbībā.”

veidi (metodikas, pasākumi), kā arī sasniegto rezultātu izvērtēšanas veidi. KI programmas saturu iespējams izmantot variatīvi, izvēloties karjeras izglītībā apgūstamās tēmas, pasākumus, izmantojamās metodikas un mērķauditoriju atbilstoši konkrētās izglītības iestādes specifikai, vietējiem

apstākļiem un skolēnu vajadzībām. Simts metodikas karjeras attīstības atbalstam papildina PKK metodisko resursu klāstu un ir izmantojamas darbā ar materiālā norādīto mērķauditoriju (dažādās klašu grupās vispārējās, speciālās un profesionālās izglītības iestādēs). Daļu no metodikām pēc sniegtā parauga un ieteikumiem var radoši pielāgot darbam arī ar citām izglītības ieguvēju grupām.

Visi metodiskie materiāli ir saskaņoti Izglītības un zinātnes ministrijā un ir pieejami lietošanai visiem Latvijas pašvaldībās un izglītības iestādēs strādājošiem karjeras atbalsta speciālistiem bez maksas VIAA interneta vietnē http://viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/lat_karjeras_atbalsts/info_mater/. ■

Intervijas modelis. Adaptēts no Kidd, 1996. (Avots: Rokasgrāmata individuālo karjeras konsultāciju īstenošanai)

Videolekcijas par profesijas izvēli un karjeras izaugsmi

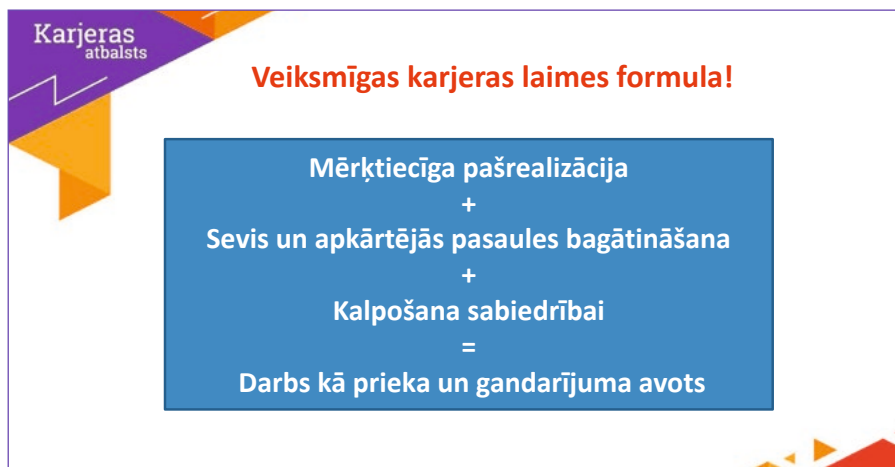

Ieva Randere

VIAA Karjeras atbalsta nodaļas vecākā eksperte

Lai ārkārtējās situācijas apstākļos attālināti sniegtu atbalstu topošajiem absolventiem, viņu vecākiem, kā arī karjeras konsultantiem un citiem speciālistiem, kuri strādā ar skolēniem, maijā VIAA Informācijas un karjeras atbalsta departamentā sagatavotas piecas videolekcijas par profesijas izvēli un karjeras izaugsmi.

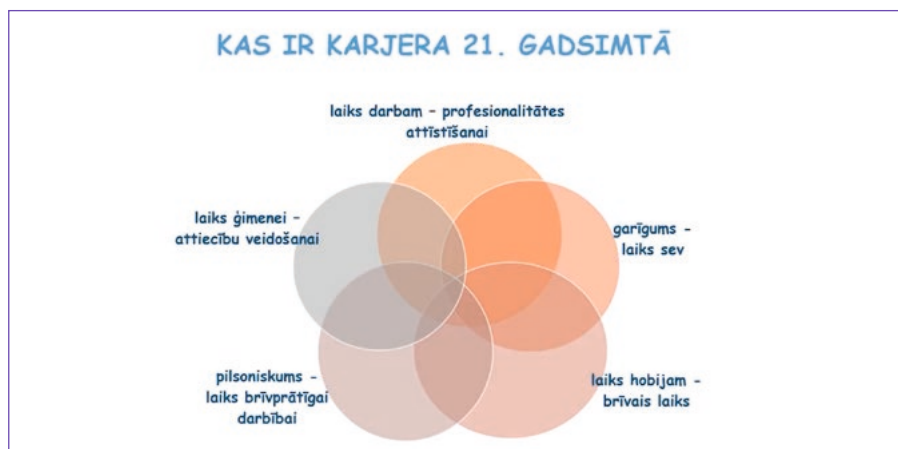
- ▶ **„Tavas karjeras izvēles pamatsoli” (2 daļas)** – Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas pedagoģes karjeras konsultantes Diānas Šķēles ieteikumi par karjeras izvēli pēc 9. klases beigšanas. Šajā lekcijā skolēniem saprotamā valodā ir izklāstīti galvenie jēdzieni un teorijas, kas jāzina, lemjot par turpmāko karjeru. Lekcijā iekļautas arī infografikas un minēti svarīgākie interneta resursi, kurus skolēns var izmantot, apsverot savu nākotnes nodarbošanos.
- ▶ **„Kā veiksmīgi uzsākt studijas augstskolā”** – iedvesmojošs Latvijas Universitātes karjeras

Kadrs no videolekcijas „Vecāki – bērna karjeras atbalstam”

- konsultantes un izaugsmes veicinātājas Daces Siliņas vēstījums topošajiem studentiem par to, kādas īpašības augstskolu studentiem ir nepieciešamas un kādas pārmaiņas var piedzīvot tie, kas skolas solu vēlas nomainīt pret augstskolas auditoriju.
- ▶ **„Vecāki – bērna karjeras atbalstam”** – karjeras konsultantes Intas Lemešonokas padomi vecākiem saistībā ar bērna karjeras izvēles veicināšanu. Šajā videomateriālā konsultante skaidro, kā palīdzēt bērnam vai pusaudzim atklāt savus resursus. Lekcijā iekļauti skolu aptaujas dati un informācija par jaunāko literatūru.

- ▶ **„Kāpēc izvēlēties IT nozari?”** – IT izglītības fonda vadītājas Evijas Celmas sniegta informācija par to, kā jau skolas laikā pietuvoties IT nozarei un kādas prasmes un interese šim nolūkam noder. Lekcijā aprakstīta interese par tehnoloģijām, mākslīgais intelekts, kā arī sniegtas prognozes par šīs nozares nākotni.
- ▶ **„Karjera IT nozarē?”** – SIA „Accenture” stratēģiskās vadītājas Zanes Segumas pieredze IT jomā, kā arī dažādu IT profesiju un tajās nepieciešamo prasmju raksturojums. Zane dalās pieredzē par to, kā pati „nejauši” nokļuvusi IT nozarē, un visiem saprotamā valodā atšifrē dažādās lomas un profesijas šajā jomā, tā atklājot IT pasaules daudzveidību.

Kadrs no videolekcijas „Tavas karjeras izvēles pamatsoli”

Lekcijas paredzētas dažādām mērķgrupām – pamatskolas un vidusskolas skolēniem, viņu vecākiem un jebkuram interesentam, kurš vēlas studēt augstskolā vai sākt karjeru IT jomā. Tās bez maksas ir pieejamas VIAA interneta vietnes sadaļā „Karjeras atbalsts”, šķirkļi „Informatīvie un metodiskie materiāli”. Videolekcijas ir tapušas ar VIAA īstenotā ESF projekta „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” atbalstu. ■